

MAGYAR LAJOK

Nemzeti Múzeum könyvtárának

BUDAPEST

X. évfolyam, 282 (2854) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad

Hongkongnál és a Maláj-félszigeten visszavonultak az angolok

Singapore egyre nagyobb veszélyben forog. Mindjobban érvényesül a japánok nagy légi, tengeri és szárazföldi fölénye a délkelet-ázsiai térségben. Albánia is hadatüzent az Egyesült Államoknak

Napi 12 millió fontjába kerül Angliának a háború

Londonból jelentik: (B. T.) Az angol fővárosban most már elismerik, hogy a két nagy brit csatahajó elvesztése után a japánok magukhoz ragadták az ellenőrzést az indokinaí vizeken és a szárazföldön. Ezáltal a japánok part-raszállási műveletei rendkívül mértékben megkönnyebbültek. A japánok nagy légi, tengerészeti és szárazföldi fölénye a délkelet-ázsiai térségben mindjobban érvényesül. Cota Bharu és Viktoria Point elvesztésével az angolok helyzete a félszigeten igen komollyá vált, úgy hogy valószínűleg a Singaporeba való teljes visszavonulásra kényszerültek. Illetékes brit körökben elismerik, hogy Singapore maga is komolyan veszélyeztetve van. Ez az első eset, hogy brit részről beismerik Singapore fenyegetett voltát, miután a japán csapatok a félszigeten mind előbbre nyomulnak dél felé.

Az Esti Ujság írja: Londonból közlik, hogy Angliának a háború napi 12 millió fontjába kerül. Kingsley Wood pénzügyminiszter az alsóház keddi ülésén újabb egymilliárd font megszavazását kérte a háborús kiadások fedezésére. Az alsóház megszavazta a pótkiadást.

SEMMISEM UGY TÖRTÉNT, AHOGY AZ ANGOLOK VÁRTÁK

Amszterdamból jelentik: (NTI) Kelet-Ázsiából érkező hírek szerint Malájföldön és Hongkongban a helyzet komoly — jelenti a brit hírszolgálat. A japánoknak sikerült meglehetősen előretörniök. A londoni hírszolgálat egy másik jelentése a következőket mondja:

A Malájföld ellen összpontosított támadásoknak engedve a brit csapatok kénytelenek voltak déli irányban visszavonulni. Hongkongnál súlyos tüzérségi harc folyik. A britek visszahúzódtak. (MTI)

Rio de Janeiro (NTI) Az északamerikai hírszolgálat Singaporeból idénkezett jelentése szerint a japánok a Maláj félsziget déli részén három irányból is fenyegetik a britek állásait úgyhogy Singapore egyre nagyobb veszélyben forog. (MTI)

Stockholmból jelentik: (NTI) A Brit Malájföld kormánya felszólította a lakosságot, legyen készen a védekezésre — jelenti a brit hírszolgálati iroda

Singaporeból. A kormány kijelentette, hogy a japánok meglepetésszerű támadása igen meglepetést keltett a britek körében és semmiféle történetet, ahogyan azt várták.

— Atéltünk már néhány meglepetést — szól a felszólítás — és most újabbakat várunk. Singaporenak azonban nem szabad elesnie. (MTI)

Allandó füstfelhő borítja Hongkong városát

Rómából jelentik: (MTI) Macaoból érkező hírek szerint a japán tüzérség az elmúlt napok során tűz alatt tartotta Hongkong katonai célpontjait. — Ugyanakkor a japán légierő is nagyon tevékeny volt, annál inkább, mert brit vadászok egyáltalán nem jelentek meg a Hongkong körüli légitérben. A japán repülők tevékenysége következtében allandó füstfelhő takarja Hongkong városát. A hongkongi kínai lakosság minden irányban megkísérli a menekülést, de nem bírja elhagyni a város területét. A lakosság szerencsétlen helyzetéért Angliát terheli a felelősség, mert nem gondoskodtak idejében a közel 700.000 főnyi polgári lakosság elköltöztetéséről. Az angol tüzérség még felel a japán tüzelésre, de ereje egyre gyengül. A japánok nehéz ütegeket vontattak fel és ennek következtében

kat várunk. Singaporenak azonban nem szabad elesnie. (MTI)

Tiranából jelentik: (Stefani) Az albán hivatalos lap rendeletben közli, hogy az albán királyság és az Egyesült Államok között életbelépett a hadállapot.

a támadás ereje az elmúlt 24 órában fokozódott.

Rómából jelentik: (Stefani) A csendesóceáni arcvonalon érkező beszámolók szerint a japán támadások következtében előállott veszteségek igen kellemetlen hangulatot váltottak ki az angolszász államokban. A japánok azért érték el sikereket, mert erősek és tudtak harcolni. Az olasz sajtó részletesen foglalkozik a távolkeleti hadműveletekkel. A Stampa rámutat Borneo jelentőségére, ahol a japánok part-raszállottak. A batáviai kormány elhatározta, hogy segítséget küld Singaporeba, hogy az angolok Singaporet megvédjék. A lap szerint ez felesleges áldozat, mert Singapore már elvesztette offenzív szerepét. Az angolszászok már csak azt szeretnék elérni, hogy a város elzárja a japánok útját az Indiai óceán felé. (MTI)

Eltávolítják az asszonyokat és gyermekeket az ausztráliai Port Darwinból

Stockholmból jelentik: (Stefani) A svéd lapok ausztráliai tudósítója szerint az ausztráliai kormány elhatározta, hogy Port Darwin tengerészeti támaszpontból elszállítja az asszonyokat és gyermekeket. Ez a támaszpont egyik legfontosabb állomása az észak-ausztráliai védelmi rendszernek. (MTI)

Tokióból jelentik: (OFI) A császári

haderő tengerészeti osztálya közli, hogy a japánok a hongkongi hadműveletük folyamán elsüllyesztettek 6 angol torpedónaszádót és egy ágyúnaszádót. (MTI)

NAGY BRIT ERŐKET KÖTNEK LE A NÉMET ÉS OLASZ CSAPATOK LIBIÁBAN

Rómából jelentik (Bud. Tud.) Olasz részről leszögezik, hogy a libiai brit offenzíva folyamán a tengely erői arra kényszerítik az ellenséget, hogy allandóan újabb erőket vessen harcba, amelyeket különösen a közelkeletről kell elvonni. Ennek közvetlen

hatása abban nyilvánul meg, hogy lehetetlenné teszik a brit hadvezetés számára a különösen szorongatóit ázsiai hadszíntérre erősítések küldését. Ez a japánok számára nagy előnyül szolgál. Ezt a tényt brit részről is elismerik, amikor utalnak arra, hogy a távolkeleti légitérben kevés a brit erő. A libiai harcok ugyan Tobruktól nyugatra tolódtak el, de nincs nyoma annak, hogy az olasz és német erők ellentéző képessége és erőfejlesztése valamilyen csökkenést mutatna. Inkább ennek ellenkezője állapítható meg a legutóbb érkezett jelentésekből.

Berlinből jelentik (Bud. Tud.): A libiai hadszíntér eseményeivel kapcsolatban Berlinben rámutatnak arra, hogy Rommel tábornoknak nyilván sikerült Tobruktól nyugatra új védelmi vonal kiépítését befejeznie, úgy hogy most már kedvezőbb helyzetben várhatja az újabb brit támadásokat. Az új védelmi vonal azonban nemcsak tanácsok elhárítására alkalmas, hanem német-olasz ellentámadások indítására is. Ezek az ellentámadások kiinduló pontul szolgálnak a hadjárati új szakaszának bevezetésére.

TÖRÖKORSZÁGBAN VÁLSÁGOS AZ ÉLELMÉZÉSI HELYZET

Istanbulból jelentik: (OFI) A török kormány az élelmészeti nehézségek leküzdésére drákói rendszabályokat határozott el. A válságos helyzet legjellemzőbb tényezője a kenyér árának folytonos emelkedése. Minden bizonynyal legalább 30 százalékkal emelik a kenyérárakat. Ugyanakkor előírják, hogy a kenyér csak 60 százalékos buzaszintet tartalmazhat, s 40 százalék árpat és rozst kell hozzákeverni. A kormány elhatározta, hogy máától kezdve hatóságilag igénybe vesz minden rizskészletet, hogy megakadályozza a rizs áremelkedését. Január elsejétől kezdődően Törökországban még erősebb intézkedéseket léptetnek életbe, holott eddig semmiféle élelmészeti korlátozás nem volt. (MTI)

Az izraelita vallásfelekezeti jogállását szabályozó törvényjavaslat vitája a Házban

Dr Paál Árpád szükségesnek mondotta a keresztények zsidó vallásra való áttérésének megtiltását. — A felsőház folytatta a költségvetés vitáját

Budapestről jelentik: A képviselőház mai ülését 10 óra 20 perckor nyitotta meg *Tasnády-Nagy* András elnök. *Hunyady Buzás* Endre betérjesszete a törvényhatósági bizottságok és községi képviselői testületek tagsági jogának meghosszabbításáról szóló javaslatot. Ezután mentelmi ügyeket tárgyaltak, majd elfogadták az OFB megszüntetéséről szóló javaslatot. Az izraelita vallásfelekezeti jogállásának szabályozásáról szóló javaslatot *Tömbsöly Dénes* előadó ismertette. A javaslat célja — hangoztatta, — hogy az izraelita vallásfelekezeti törvényesen elismerjék. Hangsúlyozta, hogy különböző törvények megváltoztatták az izraelita hitfelekezeti tagjainak jogi helyzetét. Az izraelita hitfelekezet állami és községi támogatást élvez. Ez a javaslat az izraelita vallásfelekezeti

törvényes elismerését kívánja elérni. *Bródy Ernő*, a Polgári Szabadság Párt vezérszónoka gondosan fejtegette a receptiói előzményeit. A javaslatot nem fogadta el.

Sipeki Balás Károly, a MEP vezérszónoka azt fejtegette, hogy ma gyáros becsülettel megoldjuk az izraelita vallásfelekezeti hovatartozandóságának kérdését.

Paál Árpád, az Erdélyi Párt vezérszónoka hangoztatta, hogy az Erdélyi Párt a legnagyobb örömmel fogadja el a javaslatot. Szükségesnek találja, hogy megtiltsák az áttérést a keresztény vallásról az izraelitára. Hangoztatta, hogy pártja nevében ezt a javaslatot is támogatja és elfogadja.

Mocsanyi Kálmán beszéde elején pártja nevében a javaslatot elfogadta.

Interpelláció a felsőházban Baráth Tibor kolozsvári egyetemi tanár történelemtanítása ügyében

Budapestről jelentik (MTI). A felsőház mai ülésén megjelent *Hóman* Bálint kultuszminiszter és *Györfly-Berényi* Sándor közellátásügyi miniszter is. *Széchenyi Bertalan* gróf elnök 10 órakor nyitotta meg az ülést. *Gróf Pálffy Géza* napirend előtt a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez interpellált a magyar történelemnek a kolozsvári egyetemen való tanítása ügyében. Szerinte ezt a tantár-

gyat a kolozsvári egyetemen olyan tanár adja elő akinek történelmi tudása ingadozó és nézetei az egyes történelmi korokról ellentétesen változnak. Gondoskodni kell arról, hogy ez a tanár erről a katedrálról elkerüljön. Azután részleteket olvasott fel a tanár megjelent két történelmi munkájáról és kimutatta, hogy a munkák közti lényeges felfoxtsbeli különbség mutatkozik

A miniszter védelmébe veszi a megtámadott egyetemi tanárt

Hóman Bálint azonnal válaszolt az interpellációra. Kijelentette, hogy miután a név meg nem említése félreértésre adhat okot, megnevezi a tanárt: *Baráth Tibor*. Az egyetemi tanárok kinevezéséért a felelősséget a miniszter viseli, amit ő vállal is. Szinte elviselhetetlenül súlyos az interpelláló felsőházi tag megállapítása, hogy a szóban lévő egyetemi tanár előadásában és könyveiben tudománytalanul, pártpolitikai szempontból és hazafiatlan szellemben ismereteli a magyar történelmet és megméltelyezi Erdély ifjúságát. Hangsúlyozta, hogy *Baráth Tibor Székfü* Gyula egyik legjelesebb tanítványa volt, kül-

földi egyetemeken is folytatott tanulmányokat és az interpelláló által emlelt könyv semmiesetre sem nevezhető tudománytalannak. Meg kell állapítania, hogy noha védelmébe veszi *Baráth Tibor* könyvét, annak vannak hibái is, de egész más természetűek. Igaz, hogy Erdély ifjúságának meg kell ismernie a 1920-tól 1940-ig terjedő eseményeket, azonban ezek vizsgálása nem a történelmet, valamint, hogy egy évi egyetemi előadás után nem szabad összefoglaló munkát készíteni, mert az felületes lehet. Hibát követett el azzal is, hogy jóslatszerű megállapításokba bocsátkozik, ami a politikusok feladata.

A felszólaló nem veszi tudomásul a miniszter válaszát

— Amikor elolvastam a professor első könyvét, — folytatta a miniszter

Betegek

többnyire székrekedésben is szoktak szenvedni. Vigyázzunk ilyenkor a rendszeres emésztésre. Betegségben szükséges a **DARMOL**

— kifogásaim egy részét közöltem veje. Figyelmeztettem arra is, hogy a tudományos kritika alapján a könyvet a második kiadásban módosítani kell. Pártpolitikai szempontokat azonban nem találtem a könyvben. A pártpolitikai látszat onnan van, hogy az író olyan kifejezéseket használ, amelyeket félreérthetnek, második pedig, hogy napilapok is beleszóltak

A szezon legnagyobb háborus filmje!
Stukák és tankok titáni csatája!

Stukák

A legmodernebb legifegyvernem megrázó regénye ma az Apollóban.

Belvárosi

Szerdán bemutató!

BALALAJKA

Hajmássy Iona és Neison Eddy világfilmje.

CASINO

Telefon: 19-48

Karenina Anna

Főszereplő: Gréta Garbo és Frederic Marcia.

Kísérő műsor: Stan és Pan a tilosban

Jön!

DEANA DURBIN

a szívek csalogányának érzéssel és muzsikával tele legújabb világfilmje

VÁLASZUTON

Operaáriák!

Hawai zenekar!

Humor:

Elegancia!

a kérdésbe. A professor soha sem volt pártszervezet tagja és a jövőben sem kíván az lenni.

Végül a miniszter felolvasott egy hosszabb részletet a szerző munkájából annak bizonyítására, hogy hazafiatlansággal egyáltalában nem valószínű. Kijelenté, hogy a szerző felfogását hazafias szelleműnek tartja és lelkiismeretesen megtesz minden intézkedést, ha szükségesnek látszik, de most ilyen intézkedés megtételét nem látja indokoltnak.

Pálffy Géza viszontválaszában kijelentette, hogy nem a kolozsvári egyetemet, hanem kizárólag az illető tanárt bírálta. A miniszter válaszát nem veszi tudomásul. *Hóman* második is válaszolt és kijelentette, hogy megváltoztatták a történelmi munká-

nak azt a részét, amelyet ő maga sem helyeselt. Ismétli, hogy bízzák rá, ha intézkedésre van szükség, mert az befog következni. A felsőház a miniszter választát tudomásul vette, majd áttértek a költségvetési javaslat tárgyalására.

Gróf Bethlen Pál közellátási kérdésekkel foglalkozott. Kérte a közellátásügyi minisztert, hogy biztosítsa a szükséges gabor mennyiséget. A földművelésügyi miniszter milliárdos programja elé bizalommal tekint. A költségvetést elfogadja. *Jókai Imre* Miklós örömmel állapítja meg, hogy a multhoz képest több téren határozott javulás tapasztalható. Szerinte az árpának a sörgyártásra való felhasználását meg kellene tiltani.

A nagyváradi szegények karácsonya

Hat karácsonyfát állítanak fel a város különböző pontjain. Karácsonyi pénzsegélyt kapnak a szegények

Nagyvárad. Saját tud. A város népjóléti hivatala a szegények részére hat karácsonyfát állít fel a város különböző részein. A négy méter magas fákat a következő helyeken állítják fel:

1. A Szent László-téren, a szobor talpatára, szemben az Országzászlóval.
2. A Múzeum kertben egy élő fenyőfát díszítenek fel.
3. A Szent József-telepi kulturház előtt.
4. Az Össi telepi templom előtt.
5. A Rulikovszky-uton, az 1-es számú napközi otthon előtt.
6. Velencén, a Templom-téren.

A fákat feldíszítik és gyertyák helyett apró villanykörtekkel világítják ki azokat. A fákat karácsony előtt délután 4 órakor gyújtják meg és a két ünnepnapon fognak állni.

A szép ötlet és meleg gondoskodás megvalósul a népjóléti hivatal szegények.

Szerdán délelőtt egyébként elbeszél-

gettünk *Fábián Piroskával*, a népjóléti hivatal egyik előadóhíjével. Elmondotta, hogy fát, zsírt és cipőt osztanak szét a szegények között. A kiosztás már folyik a Notre Dame épületben. Mintegy 1200 családról kíván gondoskodni a város, de ennek csak a fele jut most a szükségleti cikkekhez. — Pénzsegélyt azonban mindenki kap, családonként 5 pengőt. A zsír adag valószínűleg személyenként egy fél kilogramm lesz. Erre vonatkozólag most folynak a tárgyalások a közellátásügyi hivattal. 280 felnőtt és 5-600 pár gyermekcípő kerül kiosztásra. A fát adag személyenként 2 mázsa.

Elmondotta még *Fábián Piroskát*, hogy a város két napközi otthonában karácsonyfa ünnepséget rendeznek a gyermekek részére. Az Össi-telepen szombaton délután 3 órakor, a Rulikovszky-uton pedig vasárnap délután 4 órakor. Megrendezik a karácsonyfa ünnepséget a két szeretetházban is.

Tok teljes tartás házb... a ké... esasz... hogy gyen... (MTI) Tok... külüg... tartot... mond... Az... fitaso... sült... pánt... maga... rika... irány... ók k... lia é... nak... A Ja... csolat... —
ban s... A szc... métel

San... desóc... — m... sajtót... a sze... hány... és an... és H... zetet... angol... ger p... angol... elvesz... Egyes... repül... mint... kosta... Stoc... gol h... ószak... beism... foglal... sziget... ez me... Stoc... ausztr... hírszo... kijele... Auszt... forog... a seg... idején

KAUL

Tok... fark... Malay... nálna... arra... paia... csikba... Lon... san j... Kaulu

Hatalmas ársuhanás a londoni tőzsdén a keletázsiai események nyomán

Argentínában elrendelték az ostromállapotot. — Zárt ülésen vitatja meg az alsóház a Prince of Wales és a Repulse elvesztésének ügyét

Tokióból jelentik: (NTI) A császár teljes katonai díszben ünnepélyes szertartások közt megjelent a képviselőházban, hogy személyesen olvassa fel a képviselőházhoz intézett üzenetét. A császár felszólította a képviselőket, hogy ezekben a rendkívüli időkben legyenek felelősségük teljes tudatában. (MTI)

Tokióból jelentik: (NTI) A japán külügyminiszter a képviselőházban tartott beszédében a következőket mondotta:

Az angol és amerikai ellentétes állítások ellenére is tény, hogy az Egyesült Államok kormánya hívta ki Japánra azzal, hogy határozottan háborus magatartást tanusított. Anglia és Amerika Japánra a béke fenntartására irányuló kívánságát elutasították és ők kényszerítették rá a háborút. Anglia és Amerika jelenlegi kormányainak kell minden felelősséget viselni. A Japán és a Szovjetunió közti kapcsolatokról ezeket mondotta:

— A császári kormány magatartásában semmiféle változás nem állt be. A szovjetkormány a maga részéről ismételen kifejezte, hogy fenntartani

kívánja a japán-szovjet egyezményt. A külügyminiszter a Japán, Németország és Olaszország közt létrejött új egyezményt a legjelentősebb történelmi eseménynek nevezte.

— A legcsekélyebb kétség sem merülhet fel az iránt — mondotta — hogy a három állam együttműködését siker fogja koronázni. Különösen fontosnak kell tekinteni azt, hogy a baráti európai hatalmak is fegyvert ragadtak és együtt harcolnak velünk Japan Németországgal, Olaszországgal és többi szövetségeseivel a háborút a végső győzelemig folytatja, amellyel a tartós világbékét biztosítják. (MTI)

Tokióból jelentik (NTI.) A most folyó háború kimenetelétől nemcsak a Japán birodalom, hanem az egész világ sorsa függ — állapította meg a külügyminiszter az országgyűlésen mondott beszédében. Ennek a háborúnak jelentősége jóval nagyobb, mint a japán-kínai vagy a japán-orosz háborúé. Nagy célunk elérése érdekében magunkra kell vállalnunk minden áldozatot. Hosszú háborúval kell számolni — jelentette ki a külügyminiszter. (MTI.)

ezenkívül elfogtak mintegy 120.000 tonna hajóteret kitévő 47 ellenséges hajót. A japán veszteség a következő: elsüllyedt egy aknarakóhajó, súlyosan megrongálódott 1 aknarakóhajó és 1 könnyű cirkáló. Elvesztett 43 repülőgép. (MTI.)

RÉMÜLET ÉS ZÜRZAVAR URALKODIK HONGKONGBAN

Newyorkból jelentik: (OFI) Az Associated Press értesülése szerint Hongkongot esetleg kiürítik. (MTI)

Rómából jelentik: (MTI) A Popolo di Roma értesülése szerint a japán légerő tegnap 1300 repülőgéppel intézett megsemmisítő támadást Birmania és a Malaji félsziget katonai célpontjai el-

A Reuter szerint: A keletázsiai hírek nem biztatóak

Amszterdamból jelentik (NTI.): A keletázsiai hírek nem bátorítók, — írja a Reuter újság katonai kommentátora. — A japánok a kezdeti sikereik óta lendületesen és erélyesen használják ki a helyzetet, különösen a malaji félszigeten. Ez nem örvendetes esemény, különösen ha tekintetbe vesszük, hogy a singaporei brit s ausztrálai szövívő nyilatkozataikban azt jelentették ki, hogy Singapore mindenre felkészült. A malaji félsziget körül a tengeri fölény nem az angoloké. A Pearl Harbour elleni

japán támadás Amerika számításait döntötte halomra. A malaji félszigeten a japánok nagy erővel tudtak partraszállni és a briteknek engedniük kellett. Számukra legnagyobb veszély, hogy a japánok most már hátuk mögé állítják erőiket. (MTI.)

Stockholmból jelentik: (NTI) A keletázsiai hadszíntér katonai eseményei következtében a newyorki és a londoni tőzsdén bekövetkezett a háború legnagyobb ársuhanása. A csökkenés együttesen mintegy százmillió fontot tesz ki. (MTI)

Ausztrália rendkívüli veszedelemben forog

Sanghaiból jelentik: (OFI) A csendesóceáni haditengerészeti helyzetet — mondotta a japán haditengerészeti sajtótájékoztatója — nemcsak abból a szempontból kell megítélni, hogy hány hajóval rendelkeznek az angol és amerikai haderők A Singaporera és Hawayra mért csapás olyan helyzetet teremtett, hogy a japán erők az angolszász hajóhad közeledését a tenger partja felé szívesen vennék. Az angolszászok légitámaszpontjait is elvesztették. Nagybritannia és az Egyesült Államok sokkal kevesebb repülőgép anyahajóval rendelkezik, mint Japán — közölte végül a tájékoztató. (MTI.)

Tokióból jelentik: (Stefani) A tengerészetiügyi miniszter az országgyűléssel közölte, hogy a légierő és a haditengerészet a következő veszteséget okozta az ellenségnek: Egyesült Államok: elsüllyedt 3 sorhajó, 1 tengeralattjáró, 1 aknarakóhajó, 1 nagy szállítóhajó Súlyosan megrongálódott 4 sorhajó, 4 cirkáló, 1 torpedóromboló, 1 tengeralattjáró és egy segédhajó. Zsákmányul esett egy ágyúnaszád és elpusztult 400 repülőgép. Anglia: Elsüllyedt 2 sorhajó, 1 torpedóromboló, 2 ágyúnaszád, 1 torpedónaszád és 1 felfegyverzett gőzös. Elpusztult 11 repülőgép. A japánok

Ostromállapot Argentínában

Buenos Airesből jelentik: (NTI.) A minisztertanács kétórás ülés után Argentínában elrendelte az ostromállapotot. Ez valójában azt jelenti, hogy felfüggesztik az alkotmánynak az egyéni jogokra vonatkozó rendelkezéseit és hatályon kívül helyezik a habeas corpus. Megszüntetik az ország tetszésszerű helyére való kül-

tözködési jogot. Az ostromállapot elrendelését a következő okokból engedélyezi az alkotmány törvény: Támadás az ország területe ellen. Súlyos rendzavarás. Összeesküvés vagy politikai forradalom. (MTI.)

Amszterdamból jelentik: (NTI.) A washingtoni tengerészetiügyi miniszterium közölte, hogy japán hajók az

Stockholmból jelentik: (NTI) Az angol hírszolgálat közli, hogy Benangtól északra heves harcok folynak. Azt is beismerték, hogy a japán csapatok elfoglalták Cota Bachrut. A malaji félszigeten igen nagyok a távolságok és ez megnehezíti a britek mozgását. (MTI)

Stockholmból jelentik: (NTI) Az ausztrálai külügyminiszter az angol hírszolgálat camberrai jelentése szerint kijelentette a parlamentben, hogy Ausztrália rendkívüli veszedelemben forog. Most szükség van mindazoknak a segítségére, akiket Ausztrália annak idején kiszolgált zavarukból. (MTI)

KAULUNT KIÜRITETTÉK AZ ANGOL CSAPATOK

Tokióból jelentik: (NTI) A japánok harcokcsíkat is szállítottak narcha Malayban, melyeket rövidesen felhasználnak. Az angol ellenállás gyengesége arra vezethető vissza, hogy az európaiak nem bírják elviselni a harcokcsíkból uralkodó hőséget. (MTI)

Londonból jelentik: (OFI) Hivatalosan jelentik, hogy az angol haderők Kaulunt kiürítették. (MTI)

Oh, jaj a kalapod!

„Nem baj, mert

FLORA

kalap és visszakapja a formáját!

Vásároljon csak

„FLORA“

gyártmányu kalapot, mert azok divatosak, szépek, tartósak és olcsók! Nagy választék nyulszőr és velour kalapokban. Lerakat: Nagyvárad, Hlatky Endre-utca 21.

Itt a tél!!

Ablakán, ajtaján van már

Windfix?

Szereli

PAPP MARGIT

Rimanóczy-utca 8 — Telefon 14-23.

és **POLLIERUM**

Nagy Sándor-u. 6. — Telefon 14-85.

ten. A Giornale d'Italia idézi a tokiói Nishi Nishi kanton értesülését, amely szerint Hongkong belső részeiben romlás és a zürzavar uralkodik.

Rómából jelentik: (MTI) Hivatalos jelentés szerint az amerikai sajtó előkészíti a közvéleményt a Fülöp-szigetek elvesztésére. Hivatalos körök a singaporei helyzetet nagyon súlyosnak mondják. Az Egyesült Államok airtólóg csapatokat akar partraszállítani az angol uralom alatt álló Falkland szigeteken.

utolsó 24 órában Johnston-szigetét és a Haway-szigetekhez tartozó egyik szigetet bombázták. (MTI.)

Roosevelt kezd keneteljessé válni

Amszterdamból jelentik: (NTI) Az angol főpecsétör az alsóházban közölte, hogy alkalmat adnak az angol miniszterelnök legutóbbi kijelentésének megvitatására. Ezek a viták már karácsony előtt megindulnak. Bejelentette, hogy az ülés zárt ülés lesz, lehetőséget akarnak adni, hogy megvitassák a Prince of Wales és a Repulse elvesztésének ügyét. (MTI.)

Berlinből jelentik: (NTI) Német illetékes helyről közlik: Berlini politikai körökben Roosevelt beszédéből és a kongresszushoz intézett üzenetéből mindenképp előtt a hangnem tünt fel, amely a korábbi nagyszájúságból keneteljessé kezd válni. Azt, hogy milyennek tekintik a Roosevelt-féle szabadságot, itteni felfogás szerint nem nehéz tiszta képet nyerni, ha meggondoljuk, hogy egész sor közép- és délamériai állam gazdasági és katonai nyomás alakjában érzi ezt a „szabadságot”. Roosevelt beszéde élel ellentétben áll a japán miniszterelnök beszédével. Berlinben azon a véleményen vannak, hogy Knox nyilatkozata a közvélemény megnyugtatósára készült. (MTI.)

Genfből jelentik: (NTI) Svájc az érdekeltek hozzájárulásával átvette a Német Birodalom képviselőit az Egyesült Államokban, a Brit Birodalom képviselőit Németországban és Olaszországban, az Egyesült Államok képviselőit Németországban, Olaszországban és Japánban, Olaszországot az Egyesült Államokban, Japáné Nagybritanniában és a Brit Birodalom bizonyos részeiben, valamint a Fülöp szigeteken. (MTI)

Benes propagandája ellen tiltakozik a rutén nép

Budapestről jelentik: (MTI) A felsőház tegnapi ülésén a továbbiak során Illniczky Sándor a rutén nép hátlát tolmácsolta a kormányhoz és a kormányzó bizottság munkásságáért. A rutén nép nevében tiltakozott Benes propagandája ellen. Az elnök ezután közölte, hogy a miniszterelnök kíván szólni. A miniszterelnök ismertette Anglia hadüzenetének körülményeit, közölte, hogy a tengelyhatalmakkal való szolidaritás következtében az Egyesült Államok, Németország, Olaszország, valamint Japán között fennálló hadiállapotot Magyarországgal szemben is fennállónak tekintik. A miniszterelnök után Börsy Imre szólalt fel. Ezután az elnök a vitát megszakította. A napirendi indítvány szerint a Ház legközelebb holnap délután tíz órakor ül össze és délután is ülést tart. A mai ülés két órakor ér véget.

**Kalapot - Nyakkendőt
Férfi - fehérneműket
ösv. Tóth Ferencné
úridivat üzletéből
Rákóczi-út 2 szám
Gazdagon felszerelt raktára.**

Jávor Béla: Találkoztam Nippon fiaival a hadifogságban

II.
Nagyvárad, december hó.
Mint osztrák-magyar hadifogoly hónapokig éltem a Távol-Keleten, az intervenció japán csapatok katonáinak közelében. Láttam őket díszfelvonuláson, őrszemen, gyakorlatozás

és játék közben, harcban és mulatóva. S minden megnyilatkozásukban a hősi és a gyermeket elem, a zordon kötelességtudat és emberi kedvesség, a könyörtelenség és a jószív csodálatos keveredését láthatam a japán katonalételekben.

Még egy csirkét sem tudnak megölni, ha nem parancsolják

Sohasem felejttem el ezt a jelenetet:

Egy japán tiszti laktanya környékén öt-hat közlegény, nyilván tiszti-szolgák, szakácsok, ebédfőzőkhez készültek. Egy sereg csirkét, tyúkot kellett levágniuk. Szokatlan eljárás lehetett ez nekik. Nagy konyhakésseikkel felfegyverkezve láttak munkához, de az utolsó pillanatban mindegyik visszarettent a szörnyű vérengzéstől. Nevetve biztatták egymást, hol egyik hol a másik katona emberelte meg magát, böszön nekigyűrűkzve kézbe kapott egy csirkét s egy fatöngre illesztette a vergődő szárnyas nyakát, hogy lefejezze.

De amint felemelte a kést, hogy elvégezzék a hóhér-munkát, felébredt benne a szánalom s a gyűlölség irigysége és komikus mozdulattal dobta el a kést is, a csirkét is.

Nem szerették a vörösöket

Más az élet és más a szolgálat. Mikor a vladivosztoiki orosz helyőrség lefegyverzése után, mi, egy orosz század fizetett munkáscapatának tagjai, kétéltű japán fogság időtartamára a kezük alá kerültünk, ugyanaz a japán katona, aki szolgálatban durván és ellentmondást nem tűrően fémmedt reánk, a következő félórán, midőn fegyver és derékszíj nélkül jelent meg közöttünk, nagy tisztelettel, részvétellel és bájos közvetlenséggel érdeklődött rangunk, helyzetünk és családi viszonyaink iránt.

Az oroszokkal szemben már valamivel hűvösebbek voltak magánérítkezésükben is. Míg fehér oroszok kezében volt a látszólagos hatalom, velük még barátságosak is tudtak lenni.

De mikor a vörösök előre törtek és elárasztották a Távol-Keletet, a bolsevik katonával szemben már megmutatták ellenérzésüket.

Ugy látszik, parancsuk volt, hogy ne érintkezzenek velük. S ezt a parancsot szigorúan betartották. A polgári lakossággal azonban szívesen tettek kivételt. Világosan látták, hogy az oroszok szálukban, külső megjelenésükben különbek, szebbek, mint ők. De ez nem befolyásolta saját fajiságuk szeretetét, értékelését s halálos elszántással való szolgálatát.

Cukorka vagy szurony...

Az orosz gyermekek iránt különösen sok gyöngédséggel viselkedtek. Japán laktanyák konyháinál a rongyos és maszatos de szegénységükben és elhanyagoltságukban is szép kis orosz gyermekek egész serege várt mindig az ételmaradékokra. S a japán katonák meleg szeretettel és igazságosan osztották ki köztük az enni-valót. Vigyáztak, hogy mindenkinek jusson. És tréfálózta játszadoztak velük. Oroszul tanultak tőlük csillogó csecsebecskéket, japán pénzdarabokat, képeket és cukorkákat ajándékoztak nekik.

Minden japán katonánál volt egy kis doboz mentolos cukor: ez, úgy látszik, hozzá tartozott a felszerelésükhöz. A gyermekek jól tudták ezt s folyton pumpolták a japán katonákat, akik készségesen, szeretetteljes mosollyal az arcukon osztották szét közöttük

a kis bádog cukoradoboz tartalmát.

Viszont megtörtént, hogy egy három éves orosz gyerek utána kiáltotta egy japán katonának a japánok csúfnevet, amely az intervenció csapatok megjelenését rossz szemmel néző oroszok között forgalomba került ebben az időben.

— *Makkó!* — csengett az utcán az ártatlan apróság kiáltása.

Ami annyit jelent, hogy: majom. A japán katona megfordult és bajonettjével szó nélkül leszúrta a gyermeket.

Bakancs és fapapucs

Ők maguk elismerik, hogy a japán ember kevésbé mutatós külsejű, mint az európai. De ezt másnak nem tanácsos észrevenni.

Pedig különösen a japán katona szemlélésénél elég élesen szembeötlik az a különbség. Nincs bennük semmi daliás. Hősi pózokra se nevelték őket. Nem is állnának jól nekik. Ha japán járőröket láttunk ügyetlen léptekkel inkább támolyogni, mint katonásan haladni az utcán, el sem tudtuk képzelni, hogy valóban ezek az orosz-japán háború győztesei és a Távol-Kelet rettenetetlen őrjei. De láttam egy díszfelvonulásukat, mikor újabb ezredeket szállítottak partra Vladivosztojkban. Akkor már eltűnt döngő tagozott menetükből a falalpu papuccsal való járáshoz szokottság emléke. Minden lépésükben nemcsak alapos kiképzés, hanem valami szörnyű ellökétség, a katonai áldozathozás fonsága érzelt. És akkor már megértettem a titkukat, még mielőtt harc közben láttam volna őket.

Harakiri és a japán katona

Emlékszem: sokat kérdeztünk japán katona-pajtásainkat a harakiri felől. Az ember hajlandó ezt a keleti mesék világába utalni, mint sok más, egyebet arról a japán elszántaságról hall. S Nippon-fiai nagyokat nevetve feleltek érdeklődésünkre Tréfásan kést vettek elő és hirtelen erős mozdulattal jelezték, hogy hogyan történik a harakiri.

— *Es maga meg tudná csinálni?*

— *kérdeztük.*

Mosolyogva bólintottak reá, hogy igen.

S vártuk, hogy közvetlen környezetünkben mikor kerül harakirire a sor. Gondoltuk esetleg valami komoly szolgálati mulasztás elő fogja idézni valamelyik ismerős katonánál azt a lelki válságot, amely harakirira vezet. De sehol se tapasztaltunk ilyet. Egyszer azonban egy lejtős terepen elhelyezett ágyuparkányi szerencsétlenség történt. Az egyik rosszul lerögzített ágyú elindult a domboldalon és halálragasztott egy vigyázatlan japán katonát. Az altiszt, akinek gondatlanságából az eset történt, annyira lelke-re vette bajlarsa halálát, hogy nem tudta magának megbocsájtani mulasztását és harakirit követelt el. Minkef nagyon megrendített a japán altiszt borzalmas önbíráskodása, de honfitársai gyorsan napirendre tértek fölöttele.

Gyakran figyeltem meg őrögen is a japán katonát. Negyven fokok hidegekben, két karjukkal átölelt fegyverrel, nagy bundájukban szinte roskadozó, de rendíthetetlenül álltak magános posztjaikon. Nehéz küzdelmet vívtak a szibériai éghajlattal, amirehöz nincs hozzáadódva a japán szervezet. Megtörtént, hogy az Amur bódjának öre ott fagyott meg, neki-támaszkodva a vastraverznek s a szélvihar ledöntötte a folyam jégtáblái közé.

Csendes téli éjszakákon sokszor hallottam a japán őrsemeket, amint valami megindító, monoton dalt dúdoltak csendesen. Mindig ugyanaz a dallam volt; egy gyermek halk síránakhoz hasonlatos. Egy-egy szót is elkaptam már belőle s egyszer megkérdeztem egy japán katona-cimborát: miről szól a dal.

Az idegenbe vetődött japánok hazasóhajtó éneke volt.

Minden vonalon meghiusulnak a szovjet erők támadási és kitörési kísérletei

Sikertelen támadást hajtottak végre az angolok Tobruktól nyugatra

Berlinből jelentik. A Führer főhadiszállásáról közlik a Német Távírási Irodával: A véderő főparancsnoksága közli: A keleti arcvonalon több szakaszon lefolyt ellenséges harcok eredményeként az ellenségnek hétfőn is súlyos veszteséget okoztunk. A légi-erő bombatámadást intézett a Sebastopol és a Vorosiligrád melletti térségben lévő célpontok ellen és beavatkozott a földi harcokba. A légi-erő Volhov vidékén, valamint a Ladoga-tó jegén súlyos csapást mért az ellenségre. Német gépek bombákkal árasztották el a Murman vasutat. — Észak-Afrikában Tobruktól nyugatra ismét súlyos elhárító harcokra került sor. A német és olasz csapatok erős ellentámadásuk során erős ellenséges egységeket vertek szét. Több száz foglyot ejtettek köztük egy dandártábornokot. Német harci gépek Tobruk rakpartberendezéseit gyújtották fel és támadást intéztek Abusaida ellen. Egy német tengeralattjáró a Földközi-tenger keleti részén elsüllyesztett egy brit cirkálót. A brit légi-erő egy gépet vesztett. (MTI.)

FOGSÁGBA ESETT EGY ANGOL DANDARTÁBORNOK

Berlinből jelentik: (NTI) A mai hadijelentés kiegészítéseként a következőket közlik: A keleti arcvonalon a hadműveletek beszüntetése óta, amelyet az orosz fél tett szükségessé, bizonyos egyenletesség tapasztalható. A bolsevikok még mindig abban reménykednek, hogy a keleti arcvonal egyes pontjain javíthatnak helyzetükön. Támadási és kitörési kísérleteik azonban mindenütt meghiusultak. — Észak-Afrikában Tobruktól nyugatra az angolok új támadásra indultak, amely azonban sikertelen maradt. (MTI)

Rómából jelentik: (Stefani) Az olasz főhadiszállás 562. közleménye: Gazela szakaszán hétfő óta elszánt harcok folynak. Az ellenségi ismét heves támadásokat intézett állásaink ellen. A gépesített és páncélos olasz haderők a támadást visszaverték. Sok foglyot, köztük egy dandártábornokot ejtettek. Az ellenségnek Bardia ellen megkísérelt támadási kísérletét visszavertük. Német repülőgépek hétfőn hat ellenséges gépet lelőttek. Két olasz gép nem tért vissza. Benghazai ellen az ellenség légitámadást hajtott végre. A keddre virradó éjjel angol gépek bombázták Tarantot. Három gépet lelőttünk. Brindisi és Augusta környékén a ledobott bombák nem

okoztak kárt. — Légi alakulataink ma éjjel is bombázták Malta katonai célpontjait. (MTI)

SZEBASZTOPOLT BOMBAZTAK A NÉMET HARCIGÉPEK

Berlinből jelentik: (NTI) Német harci gépek hétfőn támadást intéztek Szabasztopol hadicéljai ellen és súlyos károkat okoztak az ellenségnek. A német légi-erő december 15-én különösen súlyos veszteséget okozott a keleti arcvonal központi szakaszán harcoló szovjet csapatoknak. Erős harci és zubanóbombázó kötelékek egymást követő hullámokban támad-

ták a szovjetcélpontokat. (MTI)

Rómából jelentik: (MTI) Az olasz lapok megállapítják, hogy az olasz expedíciós hadtest eddig több mint 1500 kilométert tett meg, közben sok győzelmes csatát vívott. Tizenöt ezer foglyot ejtettek és nagymennyiségű hadianyagot zsákmányoltak. 37 gépet biztosan, 17 gépet valószínűen lelőttek.

Berlinből jelentik: (NTI) Az olasz tengeralattjárók 1940. június 10. és 1941 július vége között 62 kereskedelmi hajót 301 440 tonnával és 12 tartályhajót 89 525 tonnával elsüllyesztettek az Atlanti óceánon. (MTI)

Nincs általános mozgósítás Horvátországban

Németországba utazik a francia gyarmatügyi miniszter

Velencéből jelentik: (Stefani) Ciano gróf külügyminiszter kedden 13 óra 30 perckor villasreggelit adott a poglavnik tiszteletére aki este Firenzébe utazott. (MTI)

Rómából jelentik: (NTI) Az olasz külügyminiszter és a poglavnik kedden délután rövid megbeszélést folytatott. (MTI)

Zágrábról jelentik: (Stefani) A hadügyminiszterem cáfolja az állítólagos horvátországi általános mozgósításról szóló híreket. (MTI)

Vichyből jelentik: (B. T.) Itteni jól értesült körökben híre jár, hogy Piaton gyarmatügyi miniszter a jövő heten a megszállott francia gyarmati területekre utazik, majd onnan tovább megy Németországba. Ugyanezek a körök valószínűnek tartják, hogy Darlan szintén elutazik Vichyből.

Vichyből jelentik: (MTI) A francia gyarmatügyi miniszterium közleménye megállapítja, hogy Indokínában a helyzet változatlan. (MTI)

Mangra Demeter ékszervásárlása a törvényszék előtt

Nagyvárad. Saját tud. A nagyváradi törvényszéken *Hoványi* bíró tárgyalta Bódis Imre ékszerész dr. Mangra Demeter volt polgármester ellen benyújtott keresetének ügyét.

Dr. Mangra Demeter még 1923-ban 24-ben és 25-ben nagyértékű ezüst-áru-tárgyakat vásárolt Bódis ékszerésznél, azonkívül drága munkákat végeztetett vele s a kereset szerint 3150 pengő 50 fillérnek megfelelő teljesítéssel adós maradt. Az ékszerész most követeli ezt az összeget a 4233 pengőnél kivéve kédelmi kamatokkal együtt.

Mangra Demeter azzal érvelt az ékszerész követelésével szemben, hogy ő legfeljebb 10 ezer leinek megfelelő összeggel maradt adós de tekintettel arra, hogy a román uralom idején is a magyar kereskedelmi törvény intézkedései voltak érvényben Erdély területén, a törvény szerint a felperesnek ez a követelése is elévültnek tekinthető. A volt polgármester különösen mondja beadványában, hogy Bódis ékszerész a román uralom idejében nem érvényesítette ezt a követelést s csak most, a magyar impérium alatt jut eszébe igényével előállni.

Bódis ékszerész ügyvédje, dr. Mucsi ezzel szemben azt bizonyította, hogy a követelés a törvény és a vonatkozó kuriai döntvények értelmében nem évült el, bemutatta Bódis üzleti könyveit, amelyekből a volt polgármester tartozásának összege megállapítható azonkívül szakértők és tanúk kihallgatását kérte.

A tárgyalás lapunk zártakor még tart.

NEGY OLPALON JELENNEK MEG A ROMÁNIAI NAPILAPOK. Bukarestből jelenti a NTI: Romániában a lapok oldalszámát csökkentették. A Tribuna az eddigi 12 oldal helyett négy oldalra jelent meg.

A Magyar Városok Országos Szövetsége közgyűlést tartott

Dr. Soós István javaslatára köszönetet szavaztak meg Lukács Ödönnel

Budapestről jelentik: (MOT) Szendy Károly elnöklésével kedden előbb választmányi, majd rendes évi közgyűlést tartott a Magyar Városok Országos Szövetsége, amelyen első ízben jelentek meg a visszatért bacskai városok vezetői. Napirend után dr. Soós István nagyváradi polgármester javaslatára a közgyűlés egyhanguan köszönetét fejezte ki Lukács Ödön ügyvezető elnöknek.

Szendy Károly polgármester este a Gellért szállóban vacsorán látta vendégül a polgármestereket.

Barra Imre kavács volt

amíg élt, gondozta családját, úgy, ahogy szegény embertől lehetett. Többől jöttek be Nagyváradra. Azt hitték, hogy itt könnyebb lesz a megélhetés. De hát mit is kezdhetett itt Barra Imre az ő szegénységével, földműves, napszámos mesterségével? Nagyvárad nehéz hely sokgyermekes szegény ember számára.

Tengtek-lengtek a sovány nap-számból, de mégis megvoltak. Amíg az ember élt, Aprilisban azonban itt hagyta családját. Az asszonyt és öt fiát: Györgyöt, Eleket, Sándort, Lászlót és Gyulát György 10 éves múlt, Gyula pedig most 14 hónapos. Aprilis óta az árván maradt Barra-család a legnyomorúságosabbán tengődik. Az asszony mosni jár és lakarítani, de hát mit tud keresni egy ilyen vékony kis asszony, amikor öt éves szájj várja otthon a kenyeret. Ha néha bejött hozzánk a szerkesztőségbe György, a legnagyobbik fív, pár perc alatt megtöltötte az egész szoba levegőjét a mosdatlanság, a fagyoskodás, a szegénység nehéz szagával. Pedig olyan értelmes szeme van. Ha kimosdatná, felöltöztetné valakit, mintagyerek lenne belőle. Így pedig csak egy hihetetlenül rongyos kis fickó.

Most már napok óta kér és biztat, hogy irjam ki őket az újságba. Mert ő tudja, hogy vannak idősébb urak, gyermektelen házaspárok, akik nem tudják, hogy hogyan haldíják meg a sorsnak életük gondatlan folyását, akik több helyről is húznak jövedelmet és nincs kire költetni. Azt is tudja, hogy ezek szívesen segítik azokat a családokat, ahol sok gyermek van. Náluk pedig van elég. Öt fiv, öt egészséges, szép magyar gyermek nő fel a háza javára. Legalább ilyen módon törlesztik le kötelességüket a hazáért, ha másként nem tudták, vagy nem akarták.

Nem nagyon biztattam Györgyöt, mert ismerem azok gondolkodását, akikre ő bizalommal gondolt. Tudom, hogy a gyermektelen élet sivársága megkeményíti a szívet és a koldusnak hébe-korban odavetett néhány fillér megnyugtatja az ilyen kifinomodott lelkiismeretet. De hátha mégis sikerül. Legalább karácsonyra. Hogy özvegy Barrané és öt szép gyermeke ne vessze el végleg bizalmát az emberekben.

Azok számára, akik segíteni akarnak rajtuk, ideírom a címet is: Özvegy Barra Györgyné, Óssi-telep Taksony fejedelem-utca 24. Akinek ez a cím kényelmetlen, szerkesztőségünk útján is megtalálja Barrákat.

(—)

Ünnepi ragyogás árad

szét otthonában, ha

Papp Margit rendez be lakását!

a SZÉKELY és RÉTI Erdélyrészi Butorgyár R. T. országos hírű MUBUTORAIVAL.

Kiállítás Rimanóczy-utca 8.

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SZÉCSÉNYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM
Telefon: 12-27.

ELŐFIZETESI ÁRAK: Egész évre 30
félévre 15, egy óra 2.50 pengő
Postatakarékpénztári csekkzámlánk
száma: 72.301.
Kéziratokat nem adunk vissza.

**A PAPA KARÁCSONYI ALDASAT
KÖZVETITI A RÁDIÓ**

XII. Pius pápa december 24-én a vatikánvárosi Szent Péter Bazilika erkélyéről Urbi et Orbi áldást oszt. A magyar rádió a Szent Atya áldását december 24-én, a szentestén 21 óra 15 perckor közvetíti hallgatóinak.

ELŐADÓI EST A VÁROSHÁZAN. Nagyvárad. Saját tud. Pénteken, f. hó 19-én, este 6 órakor **Alföldy Lajos**, a Nemzetpolitikai Szolgálat igazgatója „Magyarország helyzete az új Európában” címmel igen értékes előadást tart a városháza nagytermében. Az előadást a polgármester nyitja meg s utána a városi főispán tart rövid ismertetést a nemzetpolitikai szolgálat jelentőségéről. Komoly érdeklődők szíves megjelenését várja a Rendezőség.

Munkások a katonákért. A Nemzeti Munkaközpont titkárságához a Régnér és Weisz textilgyár munkásnői eljuttatták a következő adományokat azzal a céllal, hogy a NMK küldje el a harcoló honvédeknek: kilenc pár gyapjú zokni, hét darab gyapjú sál, három darab poullover. Az adományokat a NMK köszönettel nyugtázza és rendeltetési helyére juttatja.

Atadják a forgalomnak a gyékényesi vasuti hidat. Zágrábról jelentik: (B. T.) A Hrvatski Narod jelentése szerint a december 19-én a forgalomnak átadandó gyékényesi hid átadása után a horvát-magyar vasutiforgalmat Gyékényesenél közös magyar-horvát határállomáson bonyolítják le, ahol az utasok ellenőrzését és a vasuti áru vámolását látják el.

KIK KAPHATNAK MUNKÁT A MUNKAKÖZVETITŐNÉL. A nagyváradai m. kir. állami munkaközvetítő hivatal (Szécsényi Dezső-utca 28. sz. Telefon 25-76) jelentése 1941. évi december hó 17-én kelt kimutatás szerint az elmúlt hónap elhelyezett 20 egyént. Jelenleg foglalkozást kaphat 3 ipari szakmunkás, 1 gazdasági cseléd, 1 kereskedősegéd, 1 kiszolgáló lány, 7 állandó háztartási alkalmazott, 2 bejáró-takarítónő. Összesen 15 egyén. Foglalkozást keres pedig 116 ipari szakmunkás, 48 gyári betanított és egyéb segédmunkás, 87 napszámos, 8 szolga, kifutó, kocsis, 9 üzleti alkalmazott, 8 magán-tisztviselő, 36 állandó háztartási alkalmazott, 3 betegápolónő, 7 bejáró-takarítónő, 1 szülőkisnő, 1 gyermeknevelőnő. Összesen 324 egyén.

Biztosították a görögországi élelmiszerellátást. Athénből jelentik: (NTD) Abból az alkalomból, hogy az olasz kormány nagy élelmiszerkészletet és nyersanyagot küldött, a görög miniszterelnök kijelentette, hogy az olasz intézkedés következtében lehetséges volt biztosítani a lakosság élelmiszerellátását és sok üzem nyithatta meg kapuit.

Dr Magyar Sándor halála. Mint részvétellel értesülünk, dr Magyar Sándor, berettyóújfalvai ügyvéd, földbirtokos, Bihar vármegye törvényhatósági bizottságának tagja, életének 63-ik évében Berettyóújfaluban meghalt. A kiváló közéleti férfiú temetése szerdán délután két órakor volt Berettyóújfaluban, illetve a bakonyiszegei családi sírkertben, nagy részvét mellett. Az elhunytban dr Hlatky Endre főispán felesége nagybátyját gyászolja. Az előkelő és kiterjedt család tagjai közül Simon Béláné Kazay Irén, Szunyogh Sándorné Kazay Ilona, Kazay Kálmán, öz. Miskolczy Barnáné Magyar Jolán és gyermekei, öz. dr Gődény Sándorné Magyar Erzsébet és gyermekei, dr Gődény Sándor, Gődény Ilonka, dr Tholt Gáborné Gődény Magda, dr Szikszay Istvánné dr Gődény Erzsébet, Gődény Anna, a Szintay és Lovass családok gyászolják.

ANGOLSZÁSZ MESTERKEDES A NEMET-PORTUGAL VISZONY KÖRÜL. Berlinből jelentik (NTI): A Wilhelmstrassen egy kérdéssel kapcsolatban állást foglaltak a Németország és Portugália között fennálló feszültségről szóló hírek ügyében. Ezeket a híreket angol és amerikai részről levszerzőn terjesztik azzal a céllal, hogy Salazar számára megnehezítsék népe' egységes vezetését. (MTI)

Tiszta szesz kapható
Nánássy, Színház-u 4.

Kopenhágában megkezdtek az ultrahullámu rádióközvetítést. Budapestból jelentik: Az Új Nemzedék írja: Kopenhágában megkezdtek az ultrahullámu rádióközvetítést. A kísérlet a legmerészebb várakozást is felülmúlta, mert a légköri zavar nem befolyásolta az adást, úgy hogy a hang tökéletesen tiszta és szép.

Elegáns
ÜNNEPI
ajándék
a
Hameeli
keztű
Nagyvárad
erakati:
Rákóczi-út 1.

A nyulvadászat egyhónapos meghosszabbítását kéri a vadászok. A Magyar Tudósító jelenti: A vadászati törvény intézkedése szerint nyulra január végéig lehet vadászni. Két évvel ezelőtt azonban teljes vadászati tilalmat rendeltek el, mert a rendkívüli időjárások igen nagykárt tettek a vadállományban. Az idén a földművelésügyi miniszter enyhített a tilalmon és úgy döntött, hogy december végéig megengedi a nyulvadászatot is. Az eddigi tapasztalatok szerint a nyulállomány országsszerte igen jelentős, úgy hogy a régi rend visszaállítása nem okozhat károkat. Értesülésünk szerint a földművelésügyi miniszterium azzal a gondolatlallal foglalkozik, hogy vissza állítja a régi rendet és megengedi a nyulvadászatot január végéig.

Korona filmszínházban
kizárólag csütörtökig Charles Boyer és Jean Arthur világfilmje
Ejszaka kezdődött

Öt évi munkatáborra ítélték a jassii kereskedelmi kamara elnökét. Bukarestből jelentik: (NTI) A jassii kereskedelmi kamara elnökét aki a napjainkig elosztással volt megbízva, öt évi munkatáborra és pénzbüntetésre ítélték, mert visszaéléseket követett el. (MTI)

ROMÁNIÁBAN SZABÁLYOZTÁK A NYERSBŐR FORGALMÁT. Bukarestből jelenti a MTI: Szabályozták a nyers és cserzett bőr forgalmát. A 16 kilogrammnál nehezebb nyers szarvasmarhabőr ötven százalékat a hadsereg számára foglalják le. Azokat a készleteket, amelyeket a hadsereg nem tudott felhasználni, a polgári hatóságok rendelkezésére bocsátják.

Ócska kalapját újá alakítja TÓBIÁS
Hlatky Endre-utca 16.

Nagyvárad i Iparosok Hitelszövetkezele Temetkezési Egyesülete értesíti „A” csoportjának tagjait, hogy Akhamedz József, Muresán Sándorné, öz. Nagy Györgyné és Valek József (604. 605. 606. 607-ik) a „B” csoportból öz. Madas Sándorné (292-ik) tagunk meghalt. Ezért az esedékessé váló 40, illetve 44 fillér befizetendő az egyesület pénztárába vagy a pénzbeszedőnknek az elnökség.

KATASZTRÓFÁLIS FÖLDRENGÉS VOLT FORMOSA SZIGETEN T. kiöbci jelentik: (OF) A Formosa sziget déli részében szerdán hajnali 4 óra 30 perckor hatalmas földrengés volt. A rengés középpontja Kabi város közelében lehetett. Eddig 30 halottat és 77 sebesültet számoltak össze. 97-en könnyebben megsebesültek. 612 ház teljesen rombadőlt, 968 súlyosan megrongálódott. (MTI)

Hol lehet természetes jéget gyűjteni? Nagyvárad városa 50899-1941. szám alatt a következő hirdetményt adta ki: A 17233-1934. K. M. sz. rendeletemben foglaltak értelmében Nagyvárad thj. város területén az elkövetkező téli időnyvre a Körös folyónak a velencei vasuti hid felett a város határáig terjedő részét felölöm ki természetes jég gyűjtésére. Figyelmeztetem a közönséget, hogy a fenti jégyűjtő hely kijelölése a hatályban lévő egyéb közigazgatási (pl. vízjogi) szabályok megtartása alól nem mentesít és a gyűjtőhely használatával kapcsolatban magánjogi igények érvényesítését nem érinti. Jégyűjtő helyről kitermelt jég a rendelet értelmében korlátolt forgalmu jégnek minősül, azt tehát tilos közvetlenül a fogyasztó közönség részére eladni, az emberi szervezettel közvetlen érintkezésbe kerülő tárgy, illetve anyag (pl. étel, ital, stb.) hűtésére használni, valamint a gyógyítás körében alkalmazni, végül olyan ipari vagy kereskedelmi üzem részére eladni, amely élelmiszert, illetőleg italt a közönségnek közvetlenül árusít. Nagyvárad, 1941. évi november 19. Dr Varga László ek. tanácsnok, mint I. fokú egészségügyi hatóság.

Szent László szenttéavatásának 750-ik évfordulójára készül a város

Nagyvárad. Saját tud. A jövő évben lesz hétszázötvenedik évfordulója annak, hogy Szent László királyt szentté avatták. Ebből az alkalomból Nagyvárad városa országos ünnepséget akar rendezni, hogy méltóképpen megünnepelhesse a városalapító nagy király emlékét. A polgármester már most előkészületeket tett erre az ünnepre vonatkozólag és csütörtökön délután 6 órára értekezletre hívta össze a város egyházi, katonai, polgári hatóságainak és szellemi életének kitünőségeit, hogy ezen a megbeszélésen döntsenek az ünnepség programjáról és időpontjáról. Kétségtelen, hogy a város fűyes ünnepség keretében áldoz majd a nagy király emlékének.

Angol záróléggömböket sodor a vihar Svédországba. Stockholmól jelentik: (B. T.) Az Északi tengeren dúló heves viharok igen sok angol záróléggömböt sodornak Svédországba.

P. Trefán Leonárd
A mi falunk
nyáradmenti kicsi székely falu lelke és hangulata tárul fel e kedves könyvben.
Ára 3 Pengő.
Megrendelhető a Szent Bonaventura nyomdánál. Kolozsvárott!

SZABADKÁNÁL EGYMÁSBA ROHANT KÉT TEHERVONAT. Szabadkáról jelenti a MTI: Kedden reggel a Budapestről érkező tehervonat vezetője nem vette észre, hogy a jelzőkészülék tilosát mutat és behalrohant a bajai tehervonatba. Két fékező életét vesztette Egy fékező, aki leugrott a vonatról, súlyosan megsérült. A vizsgálat megindult.

Adományok. Bor bácsi és öz. Pataki Györgyné részére 1-1 pengőt küldtek az első péntek örömei” nevében. Rendeltetési helyére juttatjuk.

TÜNTETÉSEK TEHERÁNBAN
Rómából jelenti a Mai Nap: A Lavoro Fascista ankarai jelentése szerint az iráni parlament összeülését egy idejűen, amelyen az angolbarát kormány Angliával és a Szovjettel tervezett szövetségi javaslatát terjesztette elő, tüntetések robbantak ki Teheránban.

Hirdessen Magyar Lapokban

Férfikalap különlegességek karácsonyra **Szántay-nál** Bazár épület Színház oldal **Kalap** tisztítás, vasalás gyá r i l a g

GAZDASÁGI ÉLET

Csak igazolvánnyal lehet szállítani zsirneműeket

Nagyvárad thj. város polgármestere 7022-1941. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Tudomására hozom az érdekelteknek, hogy a miniszterelnökség 8740-1941. számú rendelete értelmében sertést, továbbá sertézsírt, szalonnát, baromfi-zsíradsókat, étolajat, ételzsírt és olvasztott vajot sulyra való tekintet nélkül csak szállítási igazolvánnyal szabad a községek (városok) területéről szállítani vagy szállítani.

A szállítási igazolványt a feladási hely szerint illetékes községi elöljáróság (polgármester) állítja ki.

Nem postán történő szállítás esetén azon községek területére való szállításhoz, amelyekben zsíradsó-jegyzék van, a rendelkezési hely szerint illetékes község — város által kiállított szállítási igazolványt is be kell szerezni.

A szállítási igazolványt a feladási számított 30 napig érvényes. A szállítási igazolványnak el kell lenni látva a kiállító hatósági személy aláírásával és hivatalos pecsétjével. A szállítási igazolvány kiállítása díjtalan. — Minden szállításhoz — kocsirakomány, vagon, stb. — külön szállítási igazolvány szükséges, tekintet nélkül a szállított sertések, vagy zsíradsó-félek mennyiségére.

Kihágást követ el és 6 hónapig terjedhető elzárással büntetendő az, aki sertést, vagy zsíradsó-féleket a fenti rendelkezések megszegésével vagy kijátszásával szállítási igazolvány nélkül szállít.

A közigazgatási, rendőri közegek, valamint a közforgalmu vasut, posta, vagy egyéb fuvarozási vállalat alkalmazottjai fenti rendelkezések betartását ellenőrizni s az észlelt kihágásokat feljelenteni tartoznak.

Nagyvárad, 1941. december hó 15-én.

Dr Gyapay s. k. h. polgármester.

A közellátásügyi miniszter rendelete a népruházati akció lebonyolításáról és az eldugott textilkészletek felkutatásáról

A közellátási miniszter leiratot intézett a törvényhatóságok vezetőihez a most meginduló úgynevezett népruházati olcsó textilnemű-akció mikénti végrehajtása ügyében. A rendelkezésben a miniszter legfőbb kötelességül jelöli meg a hatósági szerveknek, hogy ez a szociális célú árutömeg tényleg az arra legjobban rászoruló kisemberekhez jusson anélkül, hogy

a központilag megszabott eladási ár egy fillérrel is drágulni. A hatóságok egyénileg tartoznak elbírálni az olcsó áru iránti igényeket. Ki kell kapcsol-

A vidék előretörése

Legutóbb hírt adtunk arról, hogy abban a nemes versenyben, amely a főváros és a vidék lakossága között az erdélyi kölesön jegyzése terén megindult. Budapest bizonyos kezdeti előnyre tett szert. Mint értesülünk, újabbban a vidék tört kissé előre és sok városban újabb kötrénykiüdeményekkel lehetett csak a vásárlók igényeit kielégíteni. A végeredmény természetesen még

ni annak lehetőségét is, hogy a szétosztásnál protekció érvényesüljön és hogy a tehetősebb magánosok ebből az olcsó ruházati áruból nagyobb tételeket vásárolhassanak. Ezért a férfi és női fehérneműből személyenként legfeljebb 3-3 métert, szöveteiből egy-egy ruhával, kötött-szövött áruból pedig, a harisnyán és keztyvén kívül egy-egy darabot szabad csak kiszolgáltatni.

Azt, hogy családonként és személyenként ebből az akcióáruból mennyit és milyen mértékben kapott a vásárló, a vásárlási könyvön kívül a közellátási törzslapokon is fel kell jegyezni. Az elosztóhelyek az akcióárut készpénz mellett árusíthatják és a raktárra vett tételeket 30 napon belül tartoznak kiárúsítani. Az üzletnek és a kirakatnak azt a helyét, ahol ezek az olcsó áruk tárolnak, feltűnően „Népruházati áruk” felirattal kell megjelölni. Elsősorban a mezőgazdasági és ipari munkásság, valamint ezek hozzátartozói juthatnak az áruhoz.

Leiratában szövegesen a miniszter hogy a hozzáérkezett jelentések szerint egyes textiláruval foglalkozó nagy- és kiskereskedők, gyári lerakatok spekulatív okokból nagymennyiségű textiláru vonnak el a közfogyasztás elől. Felhívja a miniszter a közellátási felügyelőségeket, hogy a közrendészeti szervek bevonásával az elvont árukészleteket kutassák fel, hogy azok a közfogyasztás céljaira lefoglaltassanak. A lefoglalt árut a rendszer kereskedő gondosságával külön lepecsételt helyiségben, vagy álványon kell megőrizni. A lefoglalt készletek felhasználására nézve a miniszter minden esetben maga fog intézkedni. (Magy. Tud.)

nem ismeretes, bár a jegyzés határidő előtt fog bekövetkezni, már csak néhány nap vaslat el bennünket. Mindenesetre igen érdekes lesz az a statisztika, amelyből kiderül, melyik falu, melyik város mennyi kötvényt jegyzett. Fényt vet majd ez az összehallítás az egyes vidékek társadalmának üzleti mozgékonyaságára és — nem utolsó sorban — hazafias segítő készségére.

SZÍNHÁZ

Színházi iroda közleményei:

— Szücs László vendégszerepel csütörtökön este a Cigányszerelemben. Közkívánatra ismét lekötötte az igazgatóság Szücs Lászlót egy estére, amikor is a Cigányszerelem Józsi cigányai fogja énekelni. Rendes helyárák Szévények érvényesek.

— Sárgarigófészek. Pénteken premierbérletben, szombaton és vasárnap este nagyszerű operettet mutat be a színház, a Sárgarigófészek. Erdélyi Mihály nagyszerű operettjét elsőrendű szereposztásban, új díszletekkel és ruhákkal hozza ki a színház. Radnóthy Éva, Jurik Julesi, Tanay, Solymossy, Kozma, Bakos játsszák a Sárgarigófészek főszerepeit.

— János vitéz olcsó helyárral megy vasárnap délután.

— Kék Duna, a gyönyörű muzsikájú Strauss operett megy hétfőn a Népmű-

velési előadások sorozatában

— Koltai Aranka, a színház édeseltett művésznője felgyógyult hosszas betegségből és csütörtökön már játszik a Cigányszerelemben.

— Három huszár a címe a színház karácsonyi operettjének. Nagyszerű táncok. Ragyogó új díszletek. Premier: kedden, 23-án.

HETI MŰSOR:

Szerda este 8 órakor: Gyertyafénynél Csütörtök este 8 órakor: Cigányszerelem.

Péntek este 8 órakor: Sárgarigófészek.

Szombat este 8 órakor: Sárgarigófészek.

Vasárnap este 8 órakor: Sárgarigófészek.

A népművelési színházi előadások során 22-én, hétfőn este 8 órakor a Kék Duna Strauss-operett kerül bemutatásra. Kedvezményes jegyek a népművelési bizottság titkári hivatalában (Hitler Adolf-utca 15), hétfőn este a színház: pénztárnál csak rendes áron válthatók.

Szolgálatos gyógyszerárak:

Ezen a héten a következő gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot: Atlasz Lajos Szent Antal gyógyszerára. Horthy Miklós-út 10. sz.

Hajdú Húgó Csillag gyógyszerára, Hlatky Endre-utca 23. sz.

Zsigmondovics Barla Aranykereszti gyógyszerára, gróf Teleki Pál-utca 2. szám.

Sebestyén Arthur Diana gyógyszerára, Gilányi-út 18. sz.

A gyógyszerárak éjjeli szolgálata szombat reggeltől a következő szombat reggelig tart.

APROHÍRDETÉSEK

Lakás

Két szoba konyha kiadó mellékhelyiséggel, vagy kisebb üzletnek is alkalmas. Rét-ú. 18. 863

Adás-vétel

Ölőzködni jól és olcsón csak Molnar használt férfiruha üzletéből lehet. — Bémer-tér 1. (udvarban). Magas árakat fizetek használt ruháért. 810

Aranyat, ezüstöt, ezüstöt magas aron veszek orát, ókszeri javítók Gvenge Istvan ékszerész. Rakóczi ut 19.

Briliánsért, régi ékszerért magas arat fizetek Tarján ékszerész, Rakóczi-ut 8. (Széchenyivel szemben).

Korcsolyát, kerékpárt, varrógépet veszek bármilyen állapotban magas arban. Nikkelezés, kőszőrülés, csere. Kiss Béláné műszaki üzlet, Mussolinitér 10. 817

Aranyat, ezüstöt napi áron veszek. Fiszay orás és ékszerész. Nagyvárad, Rakóczi-ut 6.

Kombinált szobabutor, férfi feleltő, férfi télikabát eladók. Beóthy Ödön-u. 72 ajtó 6. 861

Hilónéle

Kitűnő házikoszt olcsón kapható. — Mátyás étterem, Szilágyi Dezső-u 5. 840

Tisztviselő abonoma ebéd, vacsora olcsón Mátyás étteremben, Szilágyi U. utca 5. 835

Szántóföld 29 kat. hoid. Váradtól 10 percre bérbeadó, hoidankint 2 maza buzaért. Váradszöllös Rakóczi-ut 1. 862

Elveszett

Elveszett vasuti járatu arcképes igazolvány Tendler Márkusné néven. — Megtaláló hozza Rimler Károly-u. 60. jutalomban részesül. 860

KIADÓTULA JONOS: SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó: Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körtforgógépén. Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.

RÁDIÓ

SZOMBAT, DECEMBER 20.

- 6.40 Ébresztő. Torna.
- 7.00 Hírek — Közlemények — Etrend Hanglémezek.
- 10.00 Hírek.
- 10.20 Elefánt. Irtó Méhes Gyula dr egyetemj magántanár, Felolvasás
- 10.45 Mit nézzünk meg? A Katona emlékkiállítás a Nemzeti Múzeumban. Ismerteti Szemző Piroksa dr
- 11.10 Nemzetközi vízejelzőszolgálat.
- 12.00 Harangszó. Fohász. Himnusz.
- 12.10 Rádiózenekar.
- 12.40 Hírek.
- 13.20 Időjelzés, vízállásjelentés
- 13.30 Hanglémezek.
- 14.30 Hírek
- 14.45 Műsorismertetés.
- 15.00 Arfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
- 15.20 Lakatos Tóni cigányzenekara.
- 16.10 Ifjúsági rádió.
- 16.45 Időjelzés, hírek.
- 17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
- 17.15 Az utolsó előadás. Janovits Jenő dr előadása.
- 17.40 Sovinszky László szalonzenekara.
- 18.15 Erdélyi emlékek. Vikár Béla csevegése.
- 18.35 Karolyi Gyula Liszt-műveket zongorázik.
- 19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
- 19.20 Innen-onnan. Hangképek
- 19.55 Operettársulatok.
- 21.40 Hírek.
- 22.10 Tánclémezek.
- 23.00 Hírek német, olasz, angol, francia és finn nyelven.
- 23.25 Horváth Elemér cigányzenekara.